

מסורת הש"ס

והקיף. מכר באמנה ואשראי ולא קיבל דמים: **גגז ופרע בהקיפו**. שהקיפו חבירו פרקמטיא באשראי ופרע לו בהמה וז: **בתנאי** ^(א) **ועצחו ומכרו חוץ מרשותו**. כשהוליא מרשותו נעשה עליו גגז ^(ב) (לרצ יהודה) וקנאו: **או שגגז חוץ מרשותו**. קנאו במשיכה מיד ונעשה גגז עליו אצל גגז וטבח ומכר ברשותו פטור דלא נעשה עליו גגז: **היה**. גגז מושכו ויואל פטור יימכלוס: **הגציו**. אפי' ברשות צעלים שהרי הגציה קונה כל מקום במסכת קדושין (דף כה:.) **נפגו**. צעליו לצכורות זנו לכהן צה' סלעים של פדיון הבן. ל"א נתנו גגז לצכורות זנו ונתנו לו שם במקום שגגזו לשומר חנם ולשאל: **היה מושכו**. הכהן או צעל חוב או השומר ומת ברשות צעלים: **פטור**. הגגז מכלוס. ולשון אחרינא עיקר. האי חייב אגגז קאי דמחייב גגז צקנין שלוחיו דאי בנותנו צעליו מאי חייב נהי דשואל מצי למימר חייב באונסין אלא שאר שומרים מי חייבי במתה כדרכה ועוד לגבי כהן וצעל חוב מאי חייב ופטור איכא הפסיד ולא הפסיד מבצי ליה: **גמ'** **תיקנו משיכה בשומרים**. שלא יתחייב שומר בשמירה עד שימשוך: **מאי לאו**. היה מושכו שומר ומת חייב גגז במשיכת שומר: **לא גגז** והכי קאמר נתן וצעל הבית לצכורות זנו כו' וצא גגז לגונזו משם היה מושכו ויואל כו':

^(א) גמ' ופרע בחובו:
^(ב) רש"י ד"ה וטבח ומכר חוץ מרשותו ודכוונתו:
^(א) תוס' חוץ מרשותו:
^(א) תוס' ד"ה גגז וכו' מפליג וקאמר גגז וטבח ואח"כ:

הגהות הב"ח

^(א) גמ' ופרע בחובו:
^(ב) רש"י ד"ה וטבח ומכר חוץ מרשותו ודכוונתו:
^(א) תוס' חוץ מרשותו:
^(א) תוס' ד"ה גגז וכו' מפליג וקאמר גגז וטבח ואח"כ:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה תיקנו וכו' כמו נגח לבלי כפ' חובב. לעני' נראה דזה צ"ל כסף הדיוט היה והבאי רחיה דלקולא לא אולניי חבר קיין דרענו והייט מדאמרינן שם גבי גלן דלג"י דמעת קוות ד"מ נתן לכפר מעל אף דמדרבנן לא קני הי"י הכא אם מהי"ל ל"ק אף דמדרבנן קני מי"מ לא יהא מותר לנכס זו:

רבינו חננאל

נתן רבנן גגז ונתן לאחר וטבח או נתן לאחר ומכר. חייב. שמע מינה דיש שליח פיר' שחייב המשלח לעשות דבר עבירה כגילוי הוא עשה העבירה מה שאינו בכל התורה כולה בהדיא. קימא לן אין שליח לדבר עבירה. גגז והקדוש חייב, שמע מינה מה לי מכור להדיוט מה לי מכור לשמים. גגז והקיף, פיר מכר בהפקע כגון אשוראי, גגז והחליפו באחר עם חבירו ונתנו במתנה, גגז ופרעו בחובו גגז ופרעו בהקיפו פי' מה שהיה חובני מקיפו, ושלחו סיבילנות לבית חביו אלו כולן כמכירה חשובין וחייב לשלם ד' וד'. מחנ'י. היה מושכו ויוצא ומת ברשות הבעלים פטור, הגביהו או שהוציאו מרשות הבעלים חייב, בעי אמימר תיקנו משיכה בשומרין או לא. ופשת ליה ממתניתין דתנן נתנו לבכורות בנו או לבעל חובו לשומר חנם או לשואל ולנושא שכר ולשוכר, היה מושכו ויוצא ומת ברשות בעלים פטור. שמע מינה תיקנו משיכה בשומרין, שמע מינה. איתמר גמי אמר ר' אלעזר בדרך שתוקנו משיכה בלקוחות כך תיקנו משיכה בשומרין. תניא גמי הכי בדרך שתוקנו משיכה בלקוחות כך תיקנו משיכה בשומרין. וכשם שהקרקע נקנית בכסף ובשטר ובזוקה, כך שכירות נקנית וכול'.

מרובה פרק שביעי בבא קמא

ע"א.

גגז והקדיש משלם ד' וה'. כדמפרש מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים ואיירי בקדשי דזק הבית דלא שיך למימר מעיקרא מורא דרלזון והשתא מורא דרלזון כמו בקדשי מוצח שקרבן קרב לכפר על הצעלים ונשחט לשמו ושם צעליו עליו ואין להקשות אמאי לא פריך לעיל (דף עו.) וליפלוג וליתני צדידיה צד"א בקדשי מוצח אצל בקדשי דזק הבית משלם תשלומי ארצנה וחמשה כדפריך לעיל ולפלוג וליתני צדידיה צד"א בקדשים קלים דלעיל פריך שפיר דהוי הכל קדשי מוצח אצל בקדשי דזק הבית לא צעי לפלוגי דקתם קדושה דשור ושה דמחיים הוי למוצח אע"ג דקתם מפלגי וקאמר ^(א) טבח ואח"כ הקדיש משלם ארצנה וחמשה ואותו הקדש הוי קדשי דזק הבית הסם לא הוי מחיים ולמ"ד יאוש לא קני א"ש ששמןקדיש לאחר יאוש לאו ידיה קמקדיש ולמ"ד יאוש קני ומיוצו הוה דוקא לפני יאוש אצל אחר יאוש שלו הוא טובח ושלו הוא מוכר אפ"ה מחייב אהקדש אע"ג דלא חייל הקדש מקמי יאוש כי היכי דמחייב במכר ומתנה קודם יאוש אע"ג דלא אהנו מעשיו שלא חל המכר והמתנה כיון דאמיירתו לגביה כמסירתו להדיוט דדבר שצדיו להקדיש:

אב"ל גגז וטבח ומכר ברשותו פטור. צשלח הגציהו עסקינן דצהגציהו הוי קני וחייב כדלקמן: **או' שהוציאו מרשות בע"מ כו'**. צריש אלו נערות (כמוצות דף לא: ושס"ט) פליגי רב אחא ורבינא חד אמר שהוציאו לסמטא אצל להר"ר לא קני ודייק מסיפא הוציאו דומיא דהגציהו דלמי לרשומיה ואיךר אמר אפילו הוציאו להר"ר קנה ודייק מרישא דמת ברשות צעלים פטור הא חוץ לרשות חייב אפי' הוציאהו להר"ר ונראה דההוא פליג אלאכי ורבא דאמרי בהמוכר את הספינה (צ"ג דף פד:) משיכה קונה צסמטא אצל לא צרה"ר ואין נראה לחלק כלל בין קניית גגז שאין אלא להתחייב באונסין ולשאר קניות מדרשנין לעיל (דף סה.) גצי גגז אין לי אלא ידו גגז חבירו וקרפיפו מניין משמע דלא מחייב אלא במקום שראוי לקנות כי היכי דדרשנין גיטין (דף עו.) ונתן צידה ונראה דהלכה כצציי ורבא מדמיימי מילתייהו בהמוכר [את] הספינה (שס) משמע שם עיקר ולא שיך כאן כל היכא דפליגי רב אחא ורבינא הלכה כרבינא לקולא:

נתנו צבבורות בנו או צב"ח. אותו לשון שפירש בקונטרס דאצעלים קאי רחוק מאד חדא שצריך לפרש צבצורות בנזון ופטור לא שיך לצכורות זנו וצ"ח וצריך לדמות דמשום אחרינא נקט חיוצ ופטור ועוד דצתוספתא (פ"ו) קתני הגציהו או נתנו לצכורות זנו משמע דאגגז קאי דאי אצעלים מה צריך הגציה והא ידידיה הוא ועוד דראה דמיימי ממתני' בגמרא אצעיא דתקנו משיכה בשומרים אי אפשר ליישנא להאי לישנא לפי מה שדפרש בגמ' ול"א שפירש בקונטרס נתנו הגגז לצכורות זנו הוא עיקר דמתחייב הגגז במשיכה הני וא"ת ואמאי מחייב במשיכה והא אין שליח לדבר עבירה וי"ל דהנהו לא ידעי דלמי לדידי באיסורא אלא סבורין שהיה שלו וצין ללישנא דמפרש צצ"ק צצבא מצינא (דף י: ושס"ט) טעמא דאין שליח לדבר עבירה משום דשליח צר חיוצא הוא ודצרי הרצ ודצרי התלמיד דצרי מי שומעין וצין ללישנא דאי צעי עבד אי צעי לא עבד אין שיך לכאן דהתם אין יודע שהשליח יעצור אצל כאן יודע הוא שיקח מאחר שהוא סבור שהוא שלו ולעיל (ע"א.) גצי גגז וטבח צצבת דמוקי לה בטובח על ידי אחר ופריך וכי היכן מצינו שזה חוטא וזה מתחייב הוי מצי למימר דסבור שהוא שלו אצל משני שפיר ואהמנת אצל ק"ק היכי יליף מה מכירה ע"י אחר אף טביחה כו' דלמא דוקא כשסבור שהוא שלו כיון דליכא ימור: **וועין מוס' קדושין מז': ד"ה אמאין: תיקנו משיכה בשומרין או צ"א**. הא לא מצעי ליה אי משעת משיכה [או משעת מלאכה] מתחייבים כל חד וחד כדיניה שומר חנם צפשיעה ושומר שכר צגנינה ואצדיה ושואל צאונסין דפשיטא דמשעת משיכה מתחייבים דאם לא כן מאימתי דצהשואל ^(צ"מ דף צח: ושס) תנן אם אמר לו השואל שלח ושלחה ומתה חייב וצגמרא אמר פרה במשיכה ובצמעתין דשואל קורדוס (שס וט.) אמר אי לאונסיס מ"ש פרה דמשעת שאלה אלא אור"י דמצעי ליה צשואל וזוכר אי מצי משאיל ומשכיר למיהדר ציה אפי' משך עד שימחיל במלאכה או לא דאיכא למ"ד גצי שואל קורדוס מחצירו ציקע צו קנאו לא ציקע צו לא קנאו ומצי משאיל הדר ציה וכן צפרה עד שיעשה צה מלאכה ופשיט ליה ממתניתין דנתנו לצכורות זנו דקתני הגציהו או שהוציאו מרשות צעלים ומת חייב צומר ומדמתחייב גגז אמשיכת שומר ש"מ דמשיכה גמורה הוא שאין יכול לחזור צו שם היה יכול לחזור צו לא היה מתחייב במשיכתו ומשני לא גגז שהיה גגז מושכה מצית שומרים ותנא גגז שגגזו מצית שומרים ומייירי שלא נתן לצכורות זנו ולצעל חוצו לגמרי דא"כ הוו צעלים ולא שומר אלא אפותיקי צעלמא עשה להם שאם לא יפרע עד יוס פלוגי שיהא קנוי להם ורב הונא דאמר צפרק השואל דלא ציקע צו מצי משאיל הדר ציה הוה דחי הכי ולא חייש לפירכא דצסמון מה לי גגז מרשות שומר מה לי גגז מרשות צעלים וצבהאיש מקדש (קדושין דף מז: וסס) איכא תנא כרב הונא דאפי' צמלוה יכול לחזור כל זמן שלא הוציאו כ"ש שאליה וג' מחלוקות צדצר דלרצ הונא לא תקנו משיכה בשומר ולר"א תקנו כדקאמר התם"י ופליגא דר"א ולר' אלעזר גמי מדאורייתא יכול לחזור אלא שחכמים תקנו דלא מצי הדר ציה משעת משיכה ועוד קאמר התם ופליגא אדרצי אמי דאמר ר' אמי המשאיל קורדוס של הקדש לחצירו מעל וחצירו מותר לצקע צו לכתחילה משמע דסצר דקנה מדאורייתא דאי מדרבנן ומעל משום דמדרבנן אין יכול לחזור * כמו נתנה לצבן צפרק הזהצ (צ"מ דף מז: ושס) א"כ הוי חומרא דלמי לדי קולא דחצירו מותר לצקע צו לכתחילה:

^(צ"מ דף צח: ושס) תנן אם אמר לו השואל שלח ושלחה ומתה חייב וצגמרא אמר פרה במשיכה ובצמעתין דשואל קורדוס (שס וט.) אמר אי לאונסיס מ"ש פרה דמשעת שאלה אלא אור"י דמצעי ליה צשואל וזוכר אי מצי משאיל ומשכיר למיהדר ציה אפי' משך עד שימחיל במלאכה או לא דאיכא למ"ד גצי שואל קורדוס מחצירו ציקע צו קנאו לא ציקע צו לא קנאו ומצי משאיל הדר ציה וכן צפרה עד שיעשה צה מלאכה ופשיט ליה ממתניתין דנתנו לצכורות זנו דקתני הגציהו או שהוציאו מרשות צעלים ומת חייב צומר ומדמתחייב גגז אמשיכת שומר ש"מ דמשיכה גמורה הוא שאין יכול לחזור צו שם היה יכול לחזור צו לא היה מתחייב במשיכתו ומשני לא גגז שהיה גגז מושכה מצית שומרים ותנא גגז שגגזו מצית שומרים ומייירי שלא נתן לצכורות זנו ולצעל חוצו לגמרי דא"כ הוו צעלים ולא שומר אלא אפותיקי צעלמא עשה להם שאם לא יפרע עד יוס פלוגי שיהא קנוי להם ורב הונא דאמר צפרק השואל דלא ציקע צו מצי משאיל הדר ציה הוה דחי הכי ולא חייש לפירכא דצסמון מה לי גגז מרשות שומר מה לי גגז מרשות צעלים וצבהאיש מקדש (קדושין דף מז: וסס) איכא תנא כרב הונא דאפי' צמלוה יכול לחזור כל זמן שלא הוציאו כ"ש שאליה וג' מחלוקות צדצר דלרצ הונא לא תקנו משיכה בשומר ולר"א תקנו כדקאמר התם"י ופליגא דר"א ולר' אלעזר גמי מדאורייתא יכול לחזור אלא שחכמים תקנו דלא מצי הדר ציה משעת משיכה ועוד קאמר התם ופליגא אדרצי אמי דאמר ר' אמי המשאיל קורדוס של הקדש לחצירו מעל וחצירו מותר לצקע צו לכתחילה משמע דסצר דקנה מדאורייתא דאי מדרבנן ומעל משום דמדרבנן אין יכול לחזור * כמו נתנה לצבן צפרק הזהצ (צ"מ דף מז: ושס) א"כ הוי חומרא דלמי לדי קולא דחצירו מותר לצקע צו לכתחילה:

^(צ"מ דף צח: ושס) תנן אם אמר לו השואל שלח ושלחה ומתה חייב וצגמרא אמר פרה במשיכה ובצמעתין דשואל קורדוס (שס וט.) אמר אי לאונסיס מ"ש פרה דמשעת שאלה אלא אור"י דמצעי ליה צשואל וזוכר אי מצי משאיל ומשכיר למיהדר ציה אפי' משך עד שימחיל במלאכה או לא דאיכא למ"ד גצי שואל קורדוס מחצירו ציקע צו קנאו לא ציקע צו לא קנאו ומצי משאיל הדר ציה וכן צפרה עד שיעשה צה מלאכה ופשיט ליה ממתניתין דנתנו לצכורות זנו דקתני הגציהו או שהוציאו מרשות צעלים ומת חייב צומר ומדמתחייב גגז אמשיכת שומר ש"מ דמשיכה גמורה הוא שאין יכול לחזור צו שם היה יכול לחזור צו לא היה מתחייב במשיכתו ומשני לא גגז שהיה גגז מושכה מצית שומרים ותנא גגז שגגזו מצית שומרים ומייירי שלא נתן לצכורות זנו ולצעל חוצו לגמרי דא"כ הוו צעלים ולא שומר אלא אפותיקי צעלמא עשה להם שאם לא יפרע עד יוס פלוגי שיהא קנוי להם ורב הונא דאמר צפרק השואל דלא ציקע צו מצי משאיל הדר ציה הוה דחי הכי ולא חייש לפירכא דצסמון מה לי גגז מרשות שומר מה לי גגז מרשות צעלים וצבהאיש מקדש (קדושין דף מז: וסס) איכא תנא כרב הונא דאפי' צמלוה יכול לחזור כל זמן שלא הוציאו כ"ש שאליה וג' מחלוקות צדצר דלרצ הונא לא תקנו משיכה בשומר ולר"א תקנו כדקאמר התם"י ופליגא דר"א ולר' אלעזר גמי מדאורייתא יכול לחזור אלא שחכמים תקנו דלא מצי הדר ציה משעת משיכה ועוד קאמר התם ופליגא אדרצי אמי דאמר ר' אמי המשאיל קורדוס של הקדש לחצירו מעל וחצירו מותר לצקע צו לכתחילה משמע דסצר דקנה מדאורייתא דאי מדרבנן ומעל משום דמדרבנן אין יכול לחזור * כמו נתנה לצבן צפרק הזהצ (צ"מ דף מז: ושס) א"כ הוי חומרא דלמי לדי קולא דחצירו מותר לצקע צו לכתחילה:

שהטמנין

עין משפט ונר מצוה

קבא א מיי' פי' מהל' משילה הלכה צ:
קבב ב מיי' פי' מהל' גניצה הלכה י טור ח"מ סימן שני:
קבג ג מיי' שם הל' יח:
קבד ד ד ה ו ז מיי' שם הלכה טז ועיין במ"מ:

קבה ה מיי' פי' מהל' שכירות הלכה ח סמג עשין פט טו"ע ח"מ סימן שז סעיף צ:
קבו ו מיי' פי"א מהל' מכירה הלכה יח סמג עשין פכ טו"ע ח"מ סימן קלה סעיף ט וסימן שז סעיף צ וסימן שטו סעיף א:

מוסף רש"י

אין שליח לדבר עבירה. אין שלח משוג לדבר עבירה. שמיחייב שאלח, אלא הכי הוא טעושה מחלו (קדושין עב.). מה מכירה דלא אפשר דלאו על ידי אחר. אינה מתקיימת מכירה הלכה יח אלא על ידי אחר, אגגז מוכר והלוקח לוקח (שם עב.) אי אפשר אלא על ידי אחר, שהלוקח לוקחו ממנו (כתובות ג:.) היה מושכו ויוצא. צגגז צהמה ברשות צעלים קאי, ומת. השור, ברשות הבעלים פטור. אגגז מנשלס כלוס, דלא קני להמחייב באונסין (כתובות דא:.) שהקרקע נקנית בכסף בשטר ובזוקה. דעגל ופדן וגדר כל שהוא, וצמסתת קדושין (כו.) ילפינן לכו (ב"מ צט:.) כך שכירות. קס"ד שגר בהמה וכלים (שם).